

Spis treści

Natasza Korczarowska <i>Żydowskość jako choroba. Zelig Woody'ego Allena</i>	11
Joanna Wojnicka <i>Morbus judaicus po Auschwitz. Fanatyk Henry'ego Beana</i>	31
Magdalena Saryusz-Wolska <i>Kicz czy wyzwolenie pamięci? Holocaust Marvina J. Chomsky'ego</i>	57
Mirosław Przyłipiak <i>Estetyka w cieniu pieców. Shoah Claude'a Lanzmanna</i>	81
Dominik Wierski <i>Uporczywa pamięć i irracjonalna wina. Lombardzista Sidneya Lumeta</i>	117
Grażyna Stachówna <i>Elon lanler liron – śpiew z szafy. Daleko od okna Jana Jakuba Koloskiego</i>	141
Alicja Helman <i>W kleszczach melodramatu. Kapo Gillo Pontecorvo</i>	159
Roman Włodek <i>„Ten strach, ciągły strach...”. Długa noc Janusza Nasfetera</i>	179

Tadeusz Lubelski

Pamiętać przeciw własnemu komfortowi.

Do zobaczenia, chłopcy Louis Malle'a

209 |

Michał Oleszczyk

Cudowny Diabelski Młyn. *Wrogowie* Paula Mazursky'ego

225 |

Kamila Żyto

Żydzi z miasta Łodzi. *Ziemia obiecana* Andrzeja Wajdy

241 |

Grzegorz Nadgrodkiewicz

Koncept nieżydowskości Jezusa. *Golgota* Juliena Duviviera

261 |

Marcin Maron

W poszukiwaniu tożsamości – egzystencjalny i religijny

aspekt doświadczenia czasu. *Pismak* Wojciecha J. Hasa

279 |

Jadwiga Hučková

Dlaczego wyjechał pan X? *Ja-Żyd* Roberta Glińskiego

301 |

Joanna Preizner

W szponach Hamana. *Cud purymowy* Izabelli Cywińskiej

313 |

Tom drugi *Gefilte film* jest nieuniknioną kontynuacją i konsekwencją pierwszego, w którym Joanna Preizner i zaproszeni przez nią Autorzy przedstawili głównie filmy pokazujące życie Żydów przed Zagładą. W tomie drugim w przewadze pojawiają się analizy obrazów poświęconych Zagładzie, co było, jak myślę, nieuniknione, gdyż – jak mówi Autorka tego wyboru – „W świadomości zbiorowej Żydzi istnieją najpierw przez swoją śmierć, a dopiero potem przez życie...”.

Czytając oba tomy nie sposób nie zdumieć się, jak głęboko kino światowe interesuje się losami Żydów i jak wiernie ukazuje je na ekranie.

Jestem dumny, że i ja kilkoma moimi filmami uczestniczę w tym zjawisku.

Andrzej Wajda

Gefilte film II. Wątki żydowskie w kinie jest kolejnym tomem (pierwszy ukazał się w 2008 roku nakładem wydawnictwa Szolem Alejchem) w serii poświęconej filmom, które opowiadają o Żydach, ich obyczajowości i bogatej, niezwyklej kulturze – a także o ich Zagładzie. W poprzednim tomie udało się zachować równowagę pomiędzy tekstami poświęconymi życiu żydowskiemu przed Holokaustem, a tymi, które o nim opowiadają. W drugiej części jest ona zaburzona na korzyść obrazów pokazujących Zagładę. Takich filmów jest więcej, w świadomości zbiorowej Żydzi istnieją najpierw przez swoją śmierć, a dopiero potem przez życie...

Autorzy zamieszczonych tu tekstów analizują dzieła zrealizowane przez twórców niebędących Żydami lub mimo żydowskiego pochodzenia nieżyjących na co dzień w kręgu tradycji i religii swoich przodków. Ich spojrzenie jest więc spojrzeniem kogoś z zewnątrz, z dystansu. Determinuje je wiele czynników – miejsce i czas powstania filmu, kontekst historyczny i polityczny, mentalność mieszkańców danego kraju. W *Gefilte film II* znajdują się teksty poświęcone dziełom polskim i zagranicznym, dokumentalnym i fabularnym, przedwojennym i powstałym zaledwie kilka lat temu. Ich autorami są filmoznawcy z polskich ośrodków naukowych – profesorowie, doktorzy habilitowani, a także doktorzy i doktoranci.